

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Trvale udržitelné hospodaření se zemědělskou půdou ve vztahu k probíhající globální klimatické změně

Oddělení ochrany půdy Ministerstva zemědělství

Prezentace pro konferenci "Zemědělství v klimatické
změně"

Skalský dvůr 2017

Zhodnocení naplňování strategie resortu 2030

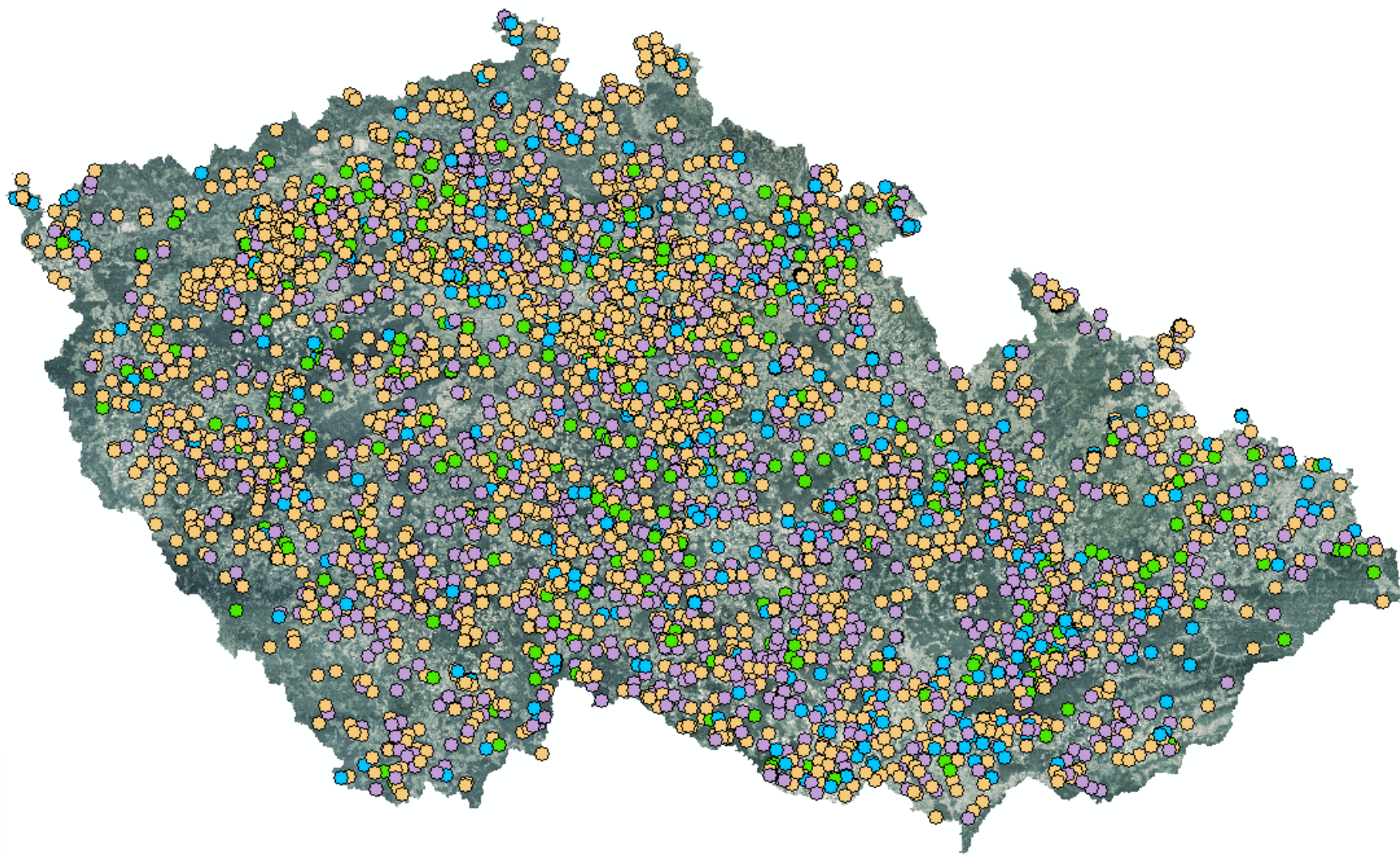
- **Strategické cíle:**
 - **A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje**
 - **A.8 Zvyšování ochrany půdy v době klimatické změny s ohledem na udržitelné hospodaření a na komplexní rozvoj a tvorbu krajiny**

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Aktivita: **Vývoj interaktivního nástroje pro analýzu dostupnosti ploch zařazených do nižších tříd ochrany ZPF – Limity půdy**

- Podpořit zachování nejkvalitnější zemědělské půdy pro zemědělskou produkci, a to jak s ohledem na efektivitu produkce na těchto půdách, tak i z pohledu potřeby vícenákladů spojených s odpovědným hospodařením na půdě na méně vhodných lokalitách.
- Pomoci objektivizovat odborná vyjádření resortu k připomínkovaným návrhům konkrétních investičních záměrů, pokud se tyto návrhy týkají právě nejkvalitnějších půd a zpřístupnit dostupné relevantní podklady pro tato vyjádření.
- Pomoci řešit problematiku využití zemědělských brownfieldů – zemědělských lokalit potenciálně vhodných pro regeneraci a investice
- Hotová kompletní databáze zemědělských brownfieldů. Těchto zemědělských brownfieldů je v současné době v projektu vedeno 3620, z nichž 1925 je s prioritní potřebou regenerace.
- Probíhá sběr dat ÚAP, tvorba metodiky k posuzování investičních záměrů. Vytváříme nástroj pro zhodnocení lokalit. Máme seznam vyhodnocovaných atributů, který budeme implementovat.

Databáze zemědělských brownfieldů je v současné době kompletní, jedná se o cca 1925 lokalit vhodných k regeneraci

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Aktivita: Projekt **Digitalizace komplexního průzkumu půd** úspěšně pokračuje a jeho výsledky jsou průběžně zveřejňovány na webovém archivu KPP (wakpp.vumop.cz).

Aktuální stav projektu:

- jsou digitalizovány a zveřejněny veškeré základní mapy a půdní záznamy
- jsou prostorově lokalizovány všechny půdní sondy v mapách (přes 350 000 sond)
- doplňují se vybrané atributy k sondám z polních půdních záznamů do databáze
- probíhá naplňování databáze sond KPP, probíhá metodická podpora při implementaci INSPIRE a od července probíhá vektorizace map KPP
- **Vzniklá aktivní referenční datová vrstva umožní vyhodnocení trendů v rozmezí 40 let, což umožní přijímat cílená a velmi účinná opatření vedoucí k zlepšování celkového stavu půd.**

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Opatření z A.8: Naplnění povinnosti ČR vyplývající ze směrnice INSPIRE č. 2007/2/ES.

Aktivita: **INSPIRE – naplnění datové sady „Půda“**

MZe je gestorem plnění požadavků INSPIRE pro téma z Přílohy III - Půda. Data o zemědělské půdě budou naplněna výsledky projektu „Digitalizace KPP“. Lesní půda bude charakterizována na základě dat Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů.

Probíhají intenzivní jednání s dotčenými subjekty (CENIA, ÚKZUZ, VÚMOP, ÚHUL, ČGS), kde se vymezují role těchto subjektů v rámci naplňování směrnice INSPIRE, řeší se citlivost dat a možnosti jejich zveřejnění či omezení přístupu k nim.

Toto téma je konzultováno i s kolegy ze Slovenska, kteří mají srovnatelná data o půdě a rovněž pracují na jejich zveřejnění ve formátu splňujícím podmínky INSPIRE.

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Aktivita: Projekt "**Vývoj kalkulačky vláhové potřeby osevního postupu**".

Pomocí této kalkulačky zemědělec zjistí vláhovou potřebu jím zvoleného osevního postupu a bude tak moci optimalizovat osevní postupy pro zvládnutí období suchých period a nedostatku vody. Kalkulačka vláhové potřeby bude součástí (modulem) využívajícím stávající funkcionality Protierozní kalkulačky, jako je práce s osevními postupy, agrotechnickými termíny, výběr vhodné agrotechniky a dalších přijatých (protierozních či půdoochranných) opatření.

Pro základní výpočet vláhové potřeby pro jednotlivé osevní postupy, k výpočtu jsou použita data od ČHMÚ. Vláhovou potřebu je možné stanovit pro jednotlivé plodiny nebo celý osevní postup. Byl přidán nástroj pro určení závlahového množství pro základní plodiny.

Strategický cíl: A.8 Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu

Aktivita: Projekt „**Analýza a vyhodnocení ekonomických dopadů současných i plánovaných opatření na ochranu půdy (s důrazem na greening a půdoochranná opatření v rámci DZES 5) na různé kategorie zemědělských podniků včetně návrhů na jejich doplnění, případně zlepšení**“.

Aktivity analýzy:

- **Aktivity roku 2016**
 - Identifikace nákladů na realizaci PEO dle standardu DZES 5
 - Identifikace nákladů na realizaci PEO dle upraveného standardu DZES 5.
- **Aktivity roku 2017**
 - Identifikace a kvantifikace škod způsobených vodní erozí
 - Porovnání nákladů na realizaci vyhodnocených opatření s náklady na újmu způsobenou degradacemi
 - Definice doporučení na změnu současných a plánovaných opatření na ochranu půdy

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

- Aktivita: **Optimalizace Monitoringu eroze** - Zefektivnění nástroje Monitoringu eroze za účelem větší ochrany půdy (10,5 % ZPF je dnes chráněno preventivně přes DZES a zbytek přes projevy eroze v Monitoringu eroze – metodika "Zařazování opakovaně monitorovaných dílů půdních bloků s projevem eroze do MEO a SEO oblastí") Nový Monitoring eroze je platný od 1. 1. 2017

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Opatření: Zajistit maximální podporu přístupu ke všem informacím v oblasti ochrany půdy, které je možné poskytnout.

Aktivita: Projekt **„eKatalog BPEJ 2 – nástroj pro zpřístupnění informací o zemědělské půdě“**

Strategický cíl: A.1 Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje

Aktivita: Projekt „Ověřování půdoochranných technologií s možností zařazení technologie do seznamu půdoochranných technologií využitelných v rámci plnění podmínek standardu DZES 5 a upřesňování hodnot faktoru ochranného vlivu vegetace“

Strategický cíl: A.8 Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu

Aktivita: V roce 2017 probíhá „**Prezentace praktických činností v rámci demonstračních farem**“. Výběrovou komisí bylo vybráno sedm demonstračních farem.. **Doposud proběhlo 44 demonstračních akcí s celkovou účastí cca 3 500 zemědělců.**

Podporovány jsou činnosti:

- systemy hospodaření s důrazem na ochranu půdy**
- technologie pěstování erozně nebezpečných plodin v souladu s DZES**
- organická hmota v půdě a její vliv na erozi a hospodaření s vodou.**

V roce 2018 přibudou další odborná témata:

- integrovaná ochrana rostlin**
- ekologické zemědělství**

Den otevřených dveří – Demonstrační farma VESA Česká Bělá, a.s. – půdoochranná technologie - zařízení na úpravu tvaru hrábek a brázd

Strategický cíl: A.8 Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu

Aktivita: Projekt „**Integrace optimalizace velikosti a rozměrových parametrů půdních bloků ve vztahu k efektivní zemědělské výrobě a ochraně zemědělského půdního fondu do protierozní kalkulačky**“

Strategický cíl: A.8 Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu

Aktivita: Projekt „**Podpora infiltrace a retence vody v degradovaných zemědělských půdách**“

Testování a doporučení postupů, které revitalizují hydrologické funkce půdy, včetně jejich ekonomického vyhodnocení. Řešení tak přinese variantní možnosti jak obnovit a zvýšit infiltrační a retenční potenciál postupy snadno dosažitelnými (agrotechnika, osevní postupy apod.) postupy, nebo postupy sofistikovanějšími, avšak nákladnějšími (meliorace půdy přidavky sorpčních materiálů apod.).